

Περὶ τοῦ πότε ἑῶς ἀνατολικὸς λέγεται καὶ πότε στηρίζων καὶ ἀκρόνυχος καὶ προσθέτης καὶ ἑῶς δυτικὸς καὶ ἑσπέριος.

Ἄλλ' ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι, τί λέγεται αὐτὸ τοῦτο φάσις ἑῶα ἀνατολική καὶ φάσις ἑῶα δυτική, καὶ τί λέγεται φάσις ἑσπερία δυτική, καὶ τί λέγεται φάσις ἑσπερία ἀνατολική.

καὶ λέγομεν, ὅτι φάσις ἑῶα λέγεται ἀπλῶς, ὅταν ἐν προηγουμένοις ζωδίοις τοῦ Ἥλιου ὑπάρχη τις τῶν ἀστέρων, φάσις δὲ ἑσπερία, ὅταν ἐν τοῖς ἐπομένοις· ἀλλ' εἰ μὲν ἐντὸς τῶν ἑ' μοιρῶν ἢ τοῦ Ἥλιου ὁ ἀστήρ, ὥστε μὴ φαίνεσθαι ἀλλ' εἶναι αὐτὸν ὑπαυγον, τηνικαῦτα δυτικὸς λέγεται ἢ ἑῶς ἢ ἑσπέριος. εἰ δὲ ὑπεξέλθοι τὰς ἑ' μοίρας, ὥστε φαίνεσθαι ἡμῖν, τηνικαῦτα ἀνατολικός· εἰ μὲν ἐν τοῖς ἐπομένοις ἑσπέριος ἀνατολικός, εἰ δὲ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἑῶς ἀνατολικός.

Οἷον ὑποδείγματος χάριν ἔστω τὸν Ἥλιον ἐν Κριοῦ εἶναι μοίρα ἑ', τὸν δὲ Κρόνον εἶναι καὶ αὐτὸν ἐν Κριοῦ μοίρα κζ', τὸν δὲ Δία ἐν μοίρα β'. ἐνταῦθα οἱ δύοι δυτικοί εἰσιν, ἐπειδὴ οὐδ' ἕτερος αὐτῶν ἐξῆλθε τὰς ἑ' μοίρας ἀπὸ τοῦ Ἥλιου. Ἄλλ' ὁ μὲν Κρόνος λέγεται ἑσπέριος δυτικός, ἐπειδὴ ἐν ἐπομέναις δυτικαῖς μοίραις ὑπάρχει, ὁ δὲ Ζεὺς ἑῶς δυτικός, ἐπειδὴ ἐν προηγουμέναις μοίραις τοῦ Κριοῦ. ὁ δὲ Ἥλιος ἀπὸ τοῦ Κριοῦ βαδίζων ἐπὶ Ταῦρον, ὅταν ἐάσῃ τὸν Δία, τηνικαῦτα <ὁ Ζεὺς> γίνεται ἑῶς ἀνατολικός. Ὁ δὲ Κρόνος γίνεται τῷ Ἥλιῳ κατὰ σῶμα, μέχρι κάκεινον παρέλθῃ. ἐπὶ γὰρ κάκεινον παρέλθῃ ὁ Ἥλιος, τηνικαῦτα γίνεται αὐτοῦ ἑῶς καὶ ὁ Κρόνος, πρῶτον μὲν δυτικός. προκόπτοντος δὲ τοῦ Ἥλιου γίνεται καὶ ὁ Κρόνος ἑῶς ἀνατολικός ὥσπερ καὶ ὁ Ζεὺς.

Ἄλλ' ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι, μέχρι πόσου διαστήματος ἀποστάς τοῦ Ἡλίου ἕκαστος τῶν ἀστέρων λέγεται ἑῷς ἀνατολικός, καὶ πῶς ἅπαντα τὸν χρόνον ἑῷς ἀνατολικὸς διαμένει. καὶ λέγομεν, ὅτι μέχρις οὗ φθάσει τὴν τριγωνικὴν πλευρὰν, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν, μέχρις ἂν ἀποστῇ αὐτοῦ ὁ Ἥλιος ῥά μοῖρας. μέχρι γὰρ τότε ἑῷς ἀνατολικὸς λέγεται ὁ ἀστήρ. ἐπὶ δὲ τριγωνίση τὸν Ἥλιον, τῆνικαῦτα στηρίζει ὁ Ζεὺς. καὶ λέγεται οὗτος πρῶτος στηριγμός. στηρίζειν δὲ λέγεται, ἐπειδὴ περὶ τὴν αὐτὴν μοῖραν εἰλεῖται χρόνον τινά. εἶτα ὑποποδίζει, τουτέστιν οὐκ ἔρχεται τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν ἐπὶ Ταῦρον, ἀλλὰ ἀναποδίζει ἐπὶ Ἰχθύας καὶ ἀφαιρεῖ τῶν [κατὰ μῆκος] μοιρῶν ὡς εἶπερ ἦν -φέρε εἰπεῖν- περὶ τὴν κθ μοῖραν [τοῦ Κριοῦ] ἀφαιρεῖ τὴν μίαν καὶ γίνεται ἐν τῇ κη', ἕως ἂν πάλιν ἔλθῃ ἐπὶ Ἰχθύας, ὅθεν καὶ ἀφαιρέτης λέγεται, τῆνικαῦτα καὶ πρῶτον στηριγμὸν ποιῶν καὶ ὑποποδίζων.

εἶτα ἐκείνου μὲν ἀναποδίζοντος ὡς ἐπὶ τὴν πρώτην μοῖραν τοῦ Κριοῦ, τοῦ δὲ Ἡλίου τὴν κατὰ φύσιν πορείαν ποιουμένου ἠνίκα ἔλθῃ εἰς τὸ κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ζῳδιὸν ὁ Ἥλιος, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν ἐπὶ τὸν Ζυγόν, τῆνικαῦτα διαμετρεῖται ὁ Ζεὺς ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, καὶ λέγεται ἀκρόνυχος· οὕτως δὲ λέγεται, ἐπειδὴ δύνοντος τοῦ Ἡλίου ἐκεῖνος εἰς τὸν ἄκρον τῆς νυκτός, τουτέστι ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀνατέλλει, καὶ πάλιν ἀνατέλλοντος τοῦ Ἡλίου ἐκεῖνος εἰς τὸ ἄκρον τῆς νυκτός, τουτέστι ἐν τῷ τέλει, δύνει. τότε δὲ καὶ φαιδρότεροι ἑαυτῶν γίνονται οἱ ἀστέρες ὡς πρὸς ἡμᾶς, καὶ μείζονες, ἐπειδὴ κατὰ διάμετρον ὄντος τοῦ Ἡλίου δέχονται ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἀκτῖνας. ἐπὶ δὲ παρέλθῃ ὁ Ἥλιος τὸ διάμετρον, οὐκέτι λέγεται ὁ Ζεὺς ἀκρόνυχτος. μένει δὲ ἀφαιρῶν καὶ ὑποποδίζων μέχρι οὗ ἔλθῃ ὁ Ἥλιος ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν τοῦ τριγώνου, τουτέστι ἐν Τοξότη, τῆνικαῦτα γὰρ πάλιν ποιεῖται τὸν δεύτερον στηριγμὸν ὁ Ζεὺς, καὶ ἔρχεται πάλιν κινεῖσθαι τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν καὶ προστιθέναι καὶ ἔρχεσθαι πάλιν ὡς ἐπὶ Ταῦρον· ὅθεν καὶ προσθέτης λέγεται τῆνικαῦτα καὶ

δεύτερον στηριγμὸν ποιῶν. λέγεται δὲ καὶ ἐσπέριος ἀνατολικός, ἐπειδὴ ἐλθόντος τοῦ Ἡλίου ἐπὶ τὴν ἐτέραν πλευρὰν τοῦ τριγώνου ἐν προηγουμένοις ζῳδίοις εὐρίσκεται τοῦ Διός· ὁ γὰρ Τοξότης προηγείται τοῦ Κριοῦ καὶ οὕτως μένει προστιθεὶς ὁ Ζεὺς, μέχρις οὗ καταλάβῃ αὐτὸν πάλιν ὁ Ἥλιος.

Τὸ δ' αὐτὸ νόει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δύο ἀστέρων, Κρόνου τε καὶ Ἄρεως. οὗτοι γὰρ μόνοι οἱ τρεῖς λέγονται περιπολοῦντες ὡς πέριξ πολοῦντες. πέριξ δὲ πολοῦσιν, ἐπειδὴ πάντα τὰ σχήματα ποιούσι τοῦ Ἡλίου καὶ ἐξάγωνα καὶ τετράγωνα καὶ τρίγωνα καὶ διάμετρα.

Οἱ μέντοι ἄλλοι δύο, ὃ τε Ἑρμῆς καὶ ἡ Ἀφροδίτη, οὐδ' ἕτερος αὐτῶν δύναται σχηματίσαι τὸν Ἥλιον, ἐπειδὴ οὐκ ἀφίσταται αὐτοῦ πολὺ διάστημα. ἡ μὲν γὰρ Ἀφροδίτη μὴ μοίρας μόνον ἀφίσταται τοῦ Ἡλίου, ὁ δὲ Ἑρμῆς γὰρ μόνον καὶ μόλις ἂν ποτε δυνήσονται ἑαυτοῖς ποιῆσαι σχῆμα ἐξάγωνον, τοῦ μὲν Ἑρμοῦ ἀποστάντος γὰρ μοίρας, τῆς δὲ Ἀφροδίτης ἀποστάσεως μοίρας μὴ· ἐπεὶ τοί γε τὸν Ἥλιον οὐ δύναται σχηματίσαι, ἀλλὰ ποτε μὲν αὐτοῦ γίνονται ὕπαυγοι, ποτὲ δὲ ἀνατολικοὶ εἴτε ἐσπέριοι εἶεν εἴτε ἐῷοι. ἐπὶ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη ἀποστῆ αὐτοῦ τὰς μη μοίρας, τηνικαῦτα στηρίζει καὶ ποιεῖται τὸν πρῶτον στηριγμὸν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα τὸ ἐναντίον ποιεῖ τοῖς ἄλλοις ἀστράσιν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ στηρίζοντες τὸν πρῶτον στηριγμὸν ἀναποδίζουσι καὶ ἀφαιρετικοὶ γίνονται. αὕτη δὲ ποιήσασα τὸν πρῶτον στηριγμὸν ἐν <τῆ> μὴ μοίρα, ἐπειδὴ οὐ δύναται αὐτοῦ πλέον ἀποστῆναι, τηνικαῦτα προστίθῃσι, ἵνα καταλάβῃ τὸν Ἥλιον. εἶτα καταλαβοῦσα αὐτὸν πάλιν ἀφίσταται αὐτοῦ κατὰ τὰ ἐπόμενα ζῳδία ἕως μοίρας μὴ.

ὅταν δὲ φθάσῃ τὴν μὴ μοῖραν, τηνικαῦτα πάλιν στηρίζει καὶ ποιεῖ τὸν δεύτερον στηριγμὸν καὶ τότε πάλιν ἀναποδίζει, ἐρχομένη πρὸς Ἥλιον κατὰ τὸ ἐναντίον τῶν ἄλλων ἀστέρων. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ στηριγμῷ

ἀφιστάμενοι τοῦ Ἡλίου ἐποιοῦντο τὴν ἀφαίρεσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ στηριγμῷ φερόμενοι πρὸς Ἥλιον ἐποιοῦντο τὴν πρόσθεσιν, αὕτη δὲ τὸναντίον, ἐφ' ᾧ ὁ ἀστρολόγος καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα ἐξηγήσαμεν, παραδίδωσι.

δεῖ γάρ, φησί, σκοπεῖν ἐπὶ ἐκάστης γενέσεως εἴτε ἐῷοι ὑπάρχουσιν οἱ ἀστέρες, εἴτε ἐσπέριοι, καὶ εἴτε ἀνατολικοὶ εἰσιν εἴτε δυτικοί. εἰ μὲν γὰρ ἐῷοι εἰσιν καὶ ἀνατολικοί, εὐθύς ἀπὸ νεότητος τὰ ἀγαθὰ παρέχουσι, μάλιστα εἰ καὶ τῆς αἰρέσεως εἶεν τοῦ δεσπότη. εἰ γὰρ παρ' αἵρεσιν ὧσιν, ἀμβλύνουσι τὰ ἀγαθὰ. εἰ δὲ ἐῷοι ὄντες δυτικοὶ ὑπάρχουσιν, εὐθύς ἀπὸ νεότητος τὰς ἀπραξίας καὶ τὰς δυσφορίας ἐπάγουσι, καὶ μάλιστα ἐὰν ἀφαιρέται τυγχάνωσιν ὄντες ἢ καὶ ἀποκλίνοντες· ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ ἐσπέριοι ἀνατολικοὶ μὲν ὄντες περὶ τὴν μέσσην ἡλικίαν τὰ ἀγαθὰ παρέχουσι καὶ ἔτι βραδύτερον. σκόπει δὲ καὶ ἐπὶ τούτων, εἰ τῆς αἰρέσεως ὑπάρχειεν κυρίου. εἰ δὲ δυτικοὶ ὧσι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, τὰ φαῦλα καὶ τὰς δυσφορίας ἐπάγουσι.

Μάλιστα δὲ τότε ἰσχυρὰς τὰς ἐνεργείας ἀποτελοῦσι καὶ βιαίαις ἐπὶ μὲν ἀγαθῶν, ἡνίκα ἐῷοι ἀνατολικοὶ τυγχάνοντες ἐν τῷ αὐτῷ ζῳδίῳ ὧσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἥλιος, ἵνα ὁ Ἥλιος μὲν -φέρει εἰπεῖν- εἴη ἐπὶ κ' μοίρᾳ τοῦ Κριοῦ, Ζεὺς δὲ ἢ Ἀφροδίτη περὶ β' μοίρας, ἔτι δὲ μάλιστα εἰ καὶ οἰκοδέκτορες εἶεν οἱ ἀστέρες, τουτέστιν ἐὰν ὁ Ζεὺς [ἐστίν] ἐῷος ἀνατολικός, ἵνα ἐν Τοξότη εἴη, ὁ Ἥλιος ἢ ἐν Ἰχθύσι· ταῦτα γὰρ τὰ ζῳδία τοῦ Διὸς· τῆνικαῦτα γὰρ ἰσχυρότερα εἰσιν τὰ ἀγαθὰ ὥσπερ καὶ τὰ κακά, εἰ πλησίον εἴη τοῦ Ἡλίου ὁ δυτικὸς ἀστήρ, οἷον ἀπὸ ς' ἢ ζ' μοιρῶν.

Γίνονται καὶ πρὸς τὴν Σελήνην ἐῷοι ἀνατολικοὶ καὶ ἐῷοι δυτικοὶ καὶ ἐσπέριοι ὁμοίως, καὶ δεῖ καὶ ταύτας τὰς φάσεις σκοπεῖν. καὶ τότε μάλιστα ῥητέον ἰσχύειν αὐτάς, ὅταν συναιρέται ὧσι τῆς Σελήνης οἱ ποιοῦντες αὐτῇ τὰς φάσεις. ταῦτα δὲ ἔχει ἡ θεωρία.